MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ HAFSA SULTAN HASTANESİ

LOMBER PONKSİYON RIZA BELGESİ

BARKOD

ADI SOYADI:
PROTOKOL NO:

1- BİLGİLENDİRME

Lomber Ponksiyon: Beyin içindeki boşluklarda ve omurilik çevresinde dolaşan sıvının incelenebilmesi için uygulanan bir yöntemdir.

Hastalığın Muhtemel Sebepleri, Nasıl Seyredeceği ve Faydaları:

Beyin omurilik sıvısı (BOS), beyin ve omuriliği çevreleyen sıvıdır ve beynin 'ventrikül' adı verilen özel bölgelerinde üretilir. BOS, ventriküllerden aşağı doğru, omurilik çevresindeki alana akar. Çeşitli hastalıkların (enfeksiyon, kanama, tümör, metabolik-dejeneratif, multiple skleroz vb) belirtilerini görebilmek, kafa içi basıncını ölçebilmek veya tedavi uygulayabilmek amacıyla lomber ponksiyon (LP) yapılması gerekebilir. Menenjit (beyin zarlarının enfeksiyonu), ensefalit (beyin dokusunun enfeksiyonu), subaraknoid kanama (beyin zarları arasına kanama) şüphesi olan olgularda ilk başvurulacak tanı yöntemidir. Diğer bazı nörolojik hastalıklarda tanıya yardımcıdır.

İşlemin uygulanmaması durumunda karşılaşılabilecek sonuçlar:

Yapılacak belden sıvı alma işlemi ile hastalığın tanısı ve bu tanı doğrultusunda tedavisi düzenlenebilecektir. İşlemin uygulanmaması durumunda yukarıda anlatılan hastalıklar için kesin bir tanı elde edilemeyecek ve belki de hastanın mevcut durumu tam olarak tedavi edilemeyecektir.

İşlemin alternatifi:

Bu işlemin yerini tutacak ve aynı amaçlara hizmet edecek alternatif girişim bulunmamaktadır.

İşlemin komplikasyonları ve riskleri nelerdir?

- Baş ağrısı %1-4 oranında görülür, şiddetli olabilir, kalıcı değildir.
- Bel ağrısı lomber ponksiyon sırasında ve sonrasında olabilir. Hastaların 2/3'ünde görülür. Nadiren kalıcı olabilir.
- Bacak ağrısı lomber ponksiyon sırasında %10'unda görülür, genellikle iğnenin çekilmesi ile kaybolur. Nadiren birkaç gün sürebilir, çok nadiren kalıcı olabilir.
- Bacakta halsizlik ve uyuşukluk çok nadir bir durumdur, % 0.01'den az görülür. Hafif veya şiddetli olabilir, genellikle geçicidir, nadiren kalıcı olabilir.
- Çift görme nadiren olabilir, geçicidir.
- Kanama iğnenin ilk girdiği cilt bölgesinde veya beyin omurilik sıvısının bulunduğu kanala girdiği yerde olabilir. Kanama iğnenin girdiği zaman veya daha sonra gelişebilir. Genellikle sorun oluşturmaz.
- Enfeksiyon iğnenin girdiği cilt bölgesinde, omurlarda veya beyin omurilik sıvısında gelişebilir. Son derece nadirdir; fakat menenjit gibi ciddi sağlık problemlerine ve ölüme neden olabilir.
- Herniasyon, (beyin dokusunun omurilik kanalına doğru fıtıklaşması) çok nadiren olabilir. Ölüme kadar gidebilen birtakım komplikasyonlara yol açabilir. Bu risk lomber ponksiyon öncesi yapılan göz dibi muayenesi ve/ veya beyin tomografisinin normal olması ile büyük oranda azaltılabilir. Solunum, kalp durması ve burada yazılı olan olaylar dışında nadir görülen komplikasyonlar da görülebilir.

İşlemin kim tarafından nerede, ne şekilde ve nasıl yapılacağı ile tahmini süresi

Uygulamadan önce işlem sırasında gelişebilen bazı komplikasyonlara (beyin fıtığı) engel olabilmek için göz dibi muayenesi ve sonucuna göre gerekirse Bilgisayarlı Beyin Tomografisi çekilecektir. İşlem, hastanın o anki sorumlu hekimi tarafından steril şartlarda yapılır. Lomber ponksiyon yapılırken hasta yan yatırılır ya da oturtulur. Sırta bir antiseptik solüsyon sürülür. Deri içine bazen lokal anestezik enjekte edilebilir. Daha sonra, kalça kemiklerinin hizasında, omuriliğin sona erdiği noktanın altından bele ince bir iğne batırılır. BOS'a ulaşılana kadar iğne hafifçe ileriye doğru itilir. Test yapılmak üzere gerekli miktarda BOS özel steril tüplere akıtılır.

Bazen lomber ponksiyon işlemi zordur. Belinden ameliyat geçirmiş kişiler, skolyoz (kamburluk) gibi sırtında şekil bozukluğu olanlar, çok şişman hastalar ve çocuklarda lomber ponksiyonda zorluk çıkma olasılığı daha fazladır. Hasta pozisyonla ilgili talimata uyarsa, işlem kolaylaşır. İşlemin 15-30 dk arasında sürmesi beklenir.

Kullanılacak ilaçların muhtemel istenmeyen etkileri ve dikkat edilecek hususlar:

İşlem sırasında hastanın hareket etmesini ve ağrı/acı duymasını engellemek amacıyla güçlü etkili ve ancak hastane ortamında uygulanabilen sakinleştirici ve ağrı kesici ilaçlar kullanılmaktadır. Bu ilaçların kan basıncında düşme ve solunumu ani olarak baskılama ve durdurma gibi istenmeyen etkileri olabilmektedir. Bu etkiler bazen, uygulanan doza ve uygulama hızına bağlı olmadan da gelişebilmektedir.

Hastanıza uygulanacak lomber ponksiyon işleminde uygulanacak ilaçlar:
……
……
……
……
……
……

Uygulanacak ilaçların yan etkileri:
……
……
……
……
……
……
……

Hastanın sağlığı İçin kritik olan yaşam tarzı önerileri

Hasta hastanede yattığı sürede tüm sağlık personellerinin söylediklerini yapmak durumundadır. Hastaya hastaneye yatmadan önce, yattığı süre içinde ve taburculuk sırasında da hastalığı hakkında ve hastanın sağlığı İçin kritik olan yaşam tarzı önerileri hakkında bilgilendirme ve eğitim yapılır

Hastanın işlem öncesi ve sonrası dikkat etmesi gereken hususlar ile dikkat edilmemesi durumunda yaşanabilecek sorunlar:

Hastanın işlem öncesi tam bir fizik muayenesi yapılması ve solunum, dolaşım gibi paremetrelerinin monitorize (EKG, oksijen saturasyonu, solunum sayısı, vücut ısısı) edilmesi gerekmektedir. İlaca bağlı gelişebilecek olası istenmeyen etkilerin derhal fark edilmesi ve buna yönelik tedavinin hemen başlanması ile yaşanabilecek sorunlar en aza indirgenir ve bunlara anında müdahale edilir.

İşlem sonrası hastanın genel durumu stabilize olana kadar monitorizasyon ve yakın bakımı gereklidir.

Yukarda bazıları açıklanmış olan tüm bu istenmeyen durumların önlenmesi için gerekli tedbirler alınacaktır, ancak bu durumların ortaya çıkıp çıkmayacağının önceden kestirilmesi oldukça güçtür. Bu nedenle onam formunu imzalayarak tüm bu riskleri bildiğinizi ve ameliyat olmayı kabul ettiğinizi beyan etmiş olacaksınız.

Anestezi alacak hastalar için: Hastanın durumu aciliyet göstermediği sürece, işlemden önce anestezinin ayrıntılarını anestezi uzmanı görüşülerek bilgilendirilmesi sağlanmaktadır. Anestezi için ayrı bir onam formu düzenlenecektir.

Hastaya özel durumlar:
……
……
……
……
……
……
……

- Doktorumdan tıbbi durumumun tanı ve tedavisi ile ilgili yapılacak tıbbi tedavi konusunda ve bu tedavinin gerekliliği, girişimin seyri ve diğer tedavi seçenekleri hakkında ayrıntılı bilgi aldım.
- İşlem sırasında oluşabilecek olumsuzluklar ve olası riskleri bana ayrıntıları ile anlatıldı.
- Bana önerilen tanı ve tedavi yöntemlerini reddettiğim zaman sağlığımı tehdit edici hangi risklerin olabileceği, bu tedavi yerine uygulanabilecek bir başka tedavi yönteminin bulunup bulunmadığı konusunda bilgilendirildim.
- Bu formda tanımlananlar dışında yapılacak herhangi bir ek girişimin yalnızca sağlığıma yönelik ciddi zararların önlenmesi ve yaşamımın kurtarılması için uygulanabileceği bana anlatıldı.
- Kimlik bilgilerim ifşa edilmemek kaydıyla, hastalığımla ilgili tüm tıbbi veriler ile her türlü tetkik materyallerinin ve tetkik sonuçlarının eğitim ve bilimsel çalışma amaçlı olarak kullanılabileceği bana anlatıldı. Doktorum tüm sorularımı anlayabileceğim bir biçimde yanıtladı.
- Doktorum tüm sorularımı anlayabileceğim bir biçimde yanıtladı.
- Aklım başımda ve kendimi karar verecek yeterlilikte görüyorum.
- İstemediğim takdirde tedavi/girişime onam vermek zorunda olmadığımı ve/veya istediğim aşamada vazgeçebileceğimi biliyorum.

Not: Lütfen el yazınızla “Okudum, anladım ve kabul ediyorum” yazınız ve imzalayınız.

Hastanın veya Yakınının
Adı – Soyadı :
Tarih / Saat : ___/___/_____ ___:___
İmza :
(*) Hastanın Yakını: Vasiyet altındakiler için vasi, reşit olmayanlar için anne-baba, bunların bulunmadığı durumlarda 1. derece kanuni mirasçılar.

Ben “Bilgilendirme ve Rıza Belgesinin” içindeki bilgileri hastanın kendisine, ebeveynine veya yakınlarına yapabileceğim en iyi şekilde aktar

İŞLEMİ YAPAN (Hekim)
Adı – Soyadı :
Kaşe / İmza :
Tarih / Saat :____/____/_____ ___/___

Tercümanın (ihtiyaç duyulması halinde);
Adı-Soyadı:
İmza :
Tarih / Saat :____/____/_____ ___/___